

AZ ÓKORTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 55. ALKALOMMAL MEGRENDEZETT ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATINVERSENYÉNEK DÖNTŐ FORDULÓJA

A *minores* kategória tétele

(2019. április 13. 12:00–16:00)

A britek félelmetes harci szekerei

Amikor Iulius Caesar első római hadvezérként átkelt Britanniába, sok furcsasággal találkozott: például az időjárással, vagy az ottaniak viseletével, szokásaival, ételéivel. De amiről talán a legnagyobb csodálkozással és tisztelettel ír, az a brit nemesek kétszemélyes harci szekereken alapuló harcmódora. Ezeken a fogatokon egy előkelő harcos és egy alacsonyabb rangú, de sokszor boszorkányos ügyességű kocsihajtó álltak egymás mellett. Ilyesmit a kontinensen már a homéroszi idők óta nem lehetett látni.

Genus hoc¹ est ex essedis² pugnae. Primo per omnes partes perequitant et tela coiciunt atque magno terrore equorum³ et strepitu rotarum ordines plerumque perturbant, et cum se⁴ inter hostium turmas insinuaverunt, ex essedis duces⁵ desiliunt et pedibus pugnant. Aurigae interim paulatim ex proelio excedunt, sed non procul collocant esseda: sic duces expeditum ad currus receptum⁶ habent, si illos⁷ multitudo hostium premit. Ita essedarii et mobilitatem equitum, et stabilitatem peditum habent in proeliis. Aurigae per usum cotidianum et exercitationem in declivi ac praecipiti loco equos sustinere⁸ et brevi tempore moderari⁹ ac flectere discunt, et per temonem percurrere et in iugo insistere et inde in currum citissime¹⁰ redire.¹¹



-
- 1 *hoc* – itt: ‘a következő’
 - 2 *essedum*, *-i n* – ‘harci szekér’; innen: *essedarius* 3 – ‘kocsin harcoló’
 - 3 *genitivus subiectivus*: a lovak a félelmetesek (az ellenség számára)
 - 4 *se* – visszaható névmás: ‘magukat’.
 - 5 *dux*, *ducis m* – itt: a kétszemélyes kocsin utazó és harcoló nemesember – tehát nem a kocsihajtó (*auriga*, *-ae m*)
 - 6 *receptus*, *-us m* – itt: menekülés, kiút
 - 7 *illos* – ‘öket’
 - 8 *sustinere* – itt: ‘megállítani’
 - 9 *moderari* – rendhagyó (álszenvedő) infinitivus – ‘lassítani’
 - 10 *citissime* – ‘nagyon gyorsan’
 - 11 Az infinitivusok (*percurrere*, *insistere*, *redire*) még mindig a *discunt* igealaktól függenek.